

Handläggare
Joel Salander
Telefon: 08-50825107**Till**
Socialnämnden
2025-10-21

Remiss av Motion angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/804

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Socialnämnden har mottagit en remiss gällande en motion ifrån Andréa Hedin (M) angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga.

I motionen framhålls en oroväckande utveckling i Stockholm där allt fler unga rekryteras in och utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Socialtjänstens arbete med att identifiera tidiga tecken på normbrytande beteende och kriminalitet samt erbjuda adekvata stödåtgärder försvåras enligt motionären av socialsekreterarnas arbetsbelastning med en hög personalomsättning som leder till en sämre kvalitet i handläggningsförfarandet med risk för felbedömningar som följd.

Motionären föreslår som delösning på problemet kommunfullmäktige att besluta om att utöka stadens övergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer. Teamets uppdrag ska vara att både handlägga ärenden och handleda socialsekreterare i ärenden som gäller gängrelaterad brottslighet.

Socialförvaltningen delar motionärens beskrivna problembild att rekrytering av unga till kriminella nätverk är ett samhällsproblem och att det är viktigt att dessa barn och unga fångas upp i tid av socialtjänsten och ges det stöd och skydd de har behov av.

Socialförvaltningen ser dock inte behov av att utöka socialtjänstens stadsövergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer utan anser att det brottsförebyggande arbetet bör utvecklas lokalt. Socialförvaltningen ser risker i att förlägga aktiv handläggning centralt, specifikt kring brottsförebyggande frågor

och barn och unga där den lokala kännedomen är av stor vikt för de bedömningar som genomförs.

Socialförvaltningen ser främst att utvecklandet av det lokala myndighetsarbetet sker genom fortsatt kompetenshöjande utbildningar kring målgruppen, framförallt genom implementering av strukturerade bedömningsinstrument som berör risk- och skyddsfaktorer för allvarligt normbrytande beteende. Detta kombinerat med ett aktivt arbete med den reviderade handlingsplanen för socialsekreterares arbetsmiljö och arbetssituation i syfte att behålla kompetens och erfarenhet i verksamheterna.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till stadsledningskontoret och till socialnämnden. Remisstiden sträcker sig till 2025-10-28.

Ärendet

Socialförvaltningen har mottagit en remiss gällande en motion ifrån Andréa Hedin (M) angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga.

I motionen framhålls en oroväckande utveckling i Stockholm där allt fler unga rekryteras in och utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Socialtjänstens arbete med att identifiera tidiga tecken på normbrytande beteende och kriminalitet samt erbjuda adekvata stödåtgärder försvåras enligt motionären av socialsekreterarnas arbetsbelastning med en hög personalomsättning som leder till en sämre kvalitet i handläggningsförfarandet med risk för felbedömningar som följd.

Stockholms stad behöver enligt motionären stärka sin förmåga att hantera ärenden gällande barn och unga i kriminalitet på kort, såväl som lång sikt. En konkret åtgärd är enligt motionären att förstärka stadens övergripande förstärkningsteam med specialistkompetens om, och ett riktat uppdrag för, målgruppen barn och unga i kriminalitet.

Motionären förslår kommunfullmäktige att besluta:

- Att uppdra till kommunstyrelsen, socialnämnden och stadsdelsnämnderna att stärka socialtjänstens stadsövergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer.
- Att ge socialtjänstens förstärkningsteam ett tydligt uppdrag att både handlägga ärenden och handleda socialsekreterare i ärenden som gäller gängrelaterad brottslighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 15 oktober 2025. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 16 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms stad har likt stora delar av Sverige utmaningar när det gäller unga som rekryteras till kriminella nätverk. Rekryteringen sker mer eller mindre systematiskt genom att nätverksindivider i åldersmässigt nedstigande led lockar, lurar och såväl hotar yngre barn och unga till att utföra kriminella handlingar¹. Utmaningarna med rekrytering av barn och unga till kriminella nätverk är ett samhällsproblem och en högt prioriterad fråga både nationellt, regionalt och lokalt.

Ansvar att fånga upp dessa barn och unga i ett tidigt skede åligger flera av stadens verksamheter och står nedtecknat i *Stockholms stads strategi 2023 – 2026 för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet*. Kortfattat tar strategin upp vikten av förebyggande åtgärder, strategisk och operativ samverkan för att fånga upp individer i risk samt kunskapsbaserad praktik både gällande bedömningar och insatser till de med behov².

Arbetet med att identifiera och fånga upp barn och unga i risk för kriminalitet sker i stadsdelsförvaltningarna genom olika specialiserade tjänster och strukturerade samverkansforum, exempelvis socialsekreterare samlokaliserade hos polis och lokal brottsförebyggande individsamverkan genom exempelvis sociala insatsgrupper och SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid).

När barn och unga samt deras vårdnadshavare får kontakt med socialtjänstens myndighetsdel är det viktigt att de möts av kompetenta och utbildade socialsekreterare som har god kunskap om målgruppen. Ökad kunskap i riskfaktorer och tidiga tecken kopplat till normbrytande beteende är centralt för att kunna göra trovärdiga bedömningar i ärenden och det är en viktig del i strategin för att motverka att unga hamnar i kriminalitet.

Socialförvaltningens intention är att myndighetsutövande socialtjänst som arbetar med barn och unga i Stockholms stad ska vara utbildade i strukturerade bedömningsinstrument som tidigt kan identifiera barn i behov av åtgärder och insatser.

Socialförvaltningen håller årligen utbildning i standardiserade

¹ Barn och unga i kriminella nätverk - En studie av inträde, brott, villkor och utträde. Brå Rapport 2023:13

² Stockholm stads strategi 2023 – 2026 för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet

bedömningsinstrumenten EARL och SAVRY som lägger fokus på normbrytande beteende och risk för att utöva våld eller kriminalitet för åldern 6 - 20 år. Det är en del av den kunskapsbaserade praktiken som rekommenderas av Socialstyrelsen.

Socialförvaltningen arbetar med att stödja implementeringen av bedömningsinstrumenten så användandet av dessa ökar på stadsdelsförvaltning och kompetensen behålls på lokal nivå inom verksamheterna. Implementeringsarbetet startar till hösten 2025. Socialförvaltningen erbjuder även den kompetenshöjande utbildningen *Socialt arbete med unga i och omkring gängkriminalitet*, 7,5 högskolepoäng och 2 ggr per år genomförs en heldagsutbildning i *handläggning av unga lagöverträdare*.

Socialförvaltningen delar bilden av att socialsekreterares arbetsmiljö och arbetssituation är en viktig fråga. Att arbetet med socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation är viktigt framgår i Stockholms stads budget för 2025, där frågan är prioriterad. Socialförvaltningen har tagit fram och reviderat en handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten och det är viktigt att den och alla dess delområden fortsatt arbetas aktivt med i staden för att få behålla kompetens och erfarenhet inom socialtjänstens myndighetsutövning. Arbetet sker både lokalt på stadsdelsförvaltningarna och genom stadsövergripande aktiviteter.

Förstärkningsteamet inom barn- och ungdomsvården är en del av Stockholms stads arbete med handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för socialsekreterare. De har i uppdrag att stötta stadsdelsförvaltningarna med kompetensen som seniora medhandläggare utifrån oförutsägbara händelser i stadsdelsförvaltningarnas verksamheter. Förstärkningsteamet är ett komplement till stadsdelsförvaltningarna att använda sig av vid specifika tillfällen men ersätter inte arbetsuppgifter som aktiv handläggning. Förstärkningsteamet har nyligen förstärkts med tre tjänster och teamet får löpande fortbildningar bland annat inom området unga i risk för kriminalitet.

Socialförvaltningen ser inga hinder i specialiserade tjänster eller team som motionären förslår. Det kan bidra till ett effektiviserat arbete gentemot en specifik målgrupp. Socialförvaltningens erfarenhet är att flera stadsdelsförvaltningar redan arbetar med riktade handläggare mot målgruppen.

Socialförvaltningen ser däremot en risk med att centralisera handläggning av ärenden, särskilt när det kommer till brottsförebyggande frågor och unga i riskzon för kriminalitet. Även om unga individer inte sällan rekryteras på nätet finns ofta en lokal koppling till normbrytande beteenden på gruppnivå i dessa fall. Den lokala samverkan med främst polis och skola samt områdeskunskap

och lokal kännedom är därför viktiga komponenter i arbetet med målgruppen.

Socialförvaltningen anser att kompetensen kring att fånga upp och utreda unga i riskzon för kriminalitet bäst sker på lokal nivå. Socialförvaltningen ser risker att den lokala kännedomen, som är extra viktig när det kommer till kriminalitetsfrågan, går förlorad vid centralisering

Sammanfattningsvis ser socialförvaltningen inte behov av att stärka socialtjänstens stadsövergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer. Socialförvaltningen anser att arbetet med målgruppen bäst lämpar sig att handläggas på lokal nivå. Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för en förbättrad arbetsmiljö som kan möjliggöra att kompetens och erfarenhet stannar i verksamheten och socialförvaltningen servar stadsdelsförvaltningarna med kompetenshöjande utbildningar kring handläggning av målgruppen.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-10-10
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-10-10